

РЕШЕНИЕ

№ 34429

гр. София, 21.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав, в
публично заседание на 13.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Младен Семов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **6261** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 147, ал. 2, във връзка с чл. 16 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по протест на прокурор от Софийска градска прокуратура срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 3 от АПК, с искане за обявяване на нищожност на изразеното с действие волеизявление на началник на отдел „Пътна полиция“ (ОПП) при Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР) по повод заявление с вх. № 1027, подадено от Л. А. Х. (Л. А. Н.) с ЕГН [ЕГН] и ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в С., въз основа на което е издадено свидетелство за управление на моторно превозно средство (СУМПС) с №[ЕИК] от 31.01.2024 г., отразяващо правоспособност за категории АМ, В1 и В със срок на валидност до 31.01.2034 г.

В сезирацията съда протест се прави искане за прогласяване на нищожност на акта, изразен с действието по издаване на българско СУМПС, като издаден в противоречие с материалноправните норми, отнасящи се до предпоставките за издаване на свидетелство за управление на моторно превозно средство. Представителят на Софийска градска прокуратура излага съображения, че Л. А. Х. е гражданин на С. като към момента на подаване на заявлението за издаване на СУМПС в Република България е действал Закон за движение по пътищата (ЗДвП), (Обн., ДВ, бр. № 13 от 13.02.2024 г., в сила от 13.02.2024 г.) и Наредба № I-157 от 01.10.2002 г. за условията и реда за издаване на СУМПС, отчета на водачите и тяхната дисциплина в редакцията си към бр. № 52 от 30.06.2017 г. на ДВ. В протеста на прокурора се твърди, че Х. при подаване на заявлението е предоставил СУМПС от Република И. с № D., издадено на 20.11.2023 г. за категория „В, за което въз основа на извършена експертна справка се е установило, че никога не е било издавано.

В съдебно заседание представителят на СГП поддържа протеста по съображения изложени в него.

Ответникът – Началник на отдел „Пътна полиция“ при СДВР заявява, че не оспорва протеста и се присъединява към становището на прокурора.

Заинтересованата страна – Л. А. Х. не изразява становище по протеста.

Съдът, като обсъди изложените в протеста доводи и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Л. А. Х. (Л. А. Н.), [дата на раждане] в Сирийска арабска република с ЛНЧ [ЕГН] и ЕГН [ЕГН], е подал заявление вх. № 1027 за преиздаване на чуждестранно свидетелство за управление на МПС и издаване на еквивалентно такова. Към заявлението били приложени: декларация, в която е посочено, че е установил обичайното си пребиваване в Република България и не притежава СУМПС издадено от държава-членка на ЕС; удостоверение за здравословно състояние, заявление-декларация, че притежава СУМПС издадено от Република И., вносна бележка – платежно нареждане за наличен паричен превод за издаване на документа. Представено било и СУМПС, образец Република И. с № D. с дата на издаване 20.11.2023 г., валиден до 19.11.2033 г.

С оглед подаденото заявление и представените документи е било издадено от СДВР, българско СУМПС №[ЕИК] от 31.01.2024 г. като същото било връчено на Л. А. Х. на 06.02.2024 г.

В постъпили материали в отдел „Икономически“ при СГП по образувано досъдебно производство № 158/2024 г. по описа на Главна дирекция национална полиция (ГДНП), пр.пр. № 16805/2024 г. по описа на СГП се съдържали данни, че на 101 чужди граждани, между които и на Л. А. Х. са издадени СУМПС с невярно съдържание. На 30.04.2024 г. по досъдебното производство е било извършено технико-документално изследване на документа представен от Х. като в Експертна справка № 53/2024 г. на вещо лице, специалист в областта на криминалистиката, в заключението му е констатирано, че представеното за изследване СУМПС с нанесени данни D. на името на Л. А. Н. [дата на раждане], издадено от Република И. е изцяло неистински документ.

С оглед на установеното в хода на проверката, е подаден от СГП протест с искане за обявяване на нищожност на изразеното с действие волеизявление на началника на отдел „Пътна полиция“ при СДВР, във връзка с заявление с вх. № 1027 за преиздаване на чуждестранно свидетелство за управление на МПС и издаване на еквивалентно такова, подадено от Л. А. Х., въз основа на което е издадено СУМПС №[ЕИК] от 31.01.2024 г. отразяващо правоспособност за категории АМ, В1 и В, с валидност до 31.01.2034 г.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Протестът е допустим - подаден е при упражняване правомощията на прокуратурата по чл. 16, ал. 1, т. 1 от АПК, срещу волеизявление на административен орган за издаване на СУМПС - индивидуален административен акт по чл. 21, ал. 3 от АПК, с искане за обявяване на неговата нищожност, което съгласно чл. 149, ал. 5 от АПК, не е ограничено във времето.

Изложеното от протестиращия прокурор основание за нищожност на административния акт е липса на материалноправните предпоставки, заложили в Наредба № I-157 от 01.10.2002 г. за условията и реда за издаване на СУМПС, отчета на водачите и тяхната дисциплина и противоречие с материалноправната норма на чл. 151, ал. 2 от ЗДвП като българското СУМПС е издадено при тежко нарушение на императивните норми на действащото право.

Разгледан по същество, протестът е основателен.

В специалните закони и в АПК не съществуват изрично формулирани основания за нищожност на административните актове, теорията и съдебната практика са възприели критерия, че такива са петте основания за незаконосъобразност по чл. 146 АПК, но тогава, когато нарушенията им са особено съществени. Нищожен е само този акт, който е засегнат от толкова съществен порок, че

актът изначално, от момента на издаването му, не поражда правните последици, към които е насочен. Съобразно това и с оглед на всеки един от възможните пороци на административните актове, теорията е изградила следните критерии кога един порок води до нищожност: 1). Всяка некомпетентност винаги е основание за нищожност на акта. 2). Порокът във формата е основание за нищожност, само когато е толкова сериозен, че практически се приравнява на липса на форма и оттам - на липса на волеизявление. 3). Съществените нарушения на административно-производствените правила са основания за нищожност, също само ако са толкова съществени, че нарушението е довело до липса на волеизявление. 4). Нарушенията на материалния закон касаят правилността на административния акт, а не неговата валидност, поради което нищожен би бил на посоченото основание само този акт, който изцяло е лишен от законова опора - т. е. не е издаден на основание нито една правна норма и същевременно засяга по отрицателен начин своя адресат. Само пълната липса на условията или предпоставките, предвидени в приложимата материалноправна норма, и липсата на каквото и да е основание и изобщо на възможност за който и да е орган да издаде акт с това съдържание би довело до нищожност на посоченото основание. 5). Превратното упражняване на власт също е порок, водещ само до незаконосъобразност като правило и само ако преследваната цел не може да се постигне с никакъв акт посоченият порок води до нищожност.

И още „При оспорване на административният акт, преценката за нищожност се свежда до извеждането на един много тежък порок, тежък до степен да направи невъзможно съществуването на акта като такъв. Порокът е толкова тежък, че приравнява административния акт на „правно нищо“, на несъществуващ факт. След като нищожният акт не поражда валидни правни последици, той не би могъл да породи и валидни правни задължения“ /виж тълкувателно решение № 3 от 16.04.2013 г. по тълкувателно дело № 1/2012 г., ОСК на ВАС/.

Към това и при липса на легална дефиниция на понятието нищожност, но при наличие на достатъчно правораздавателни ориентири за квалификацията на даден порок на акта като основание за неговата нищожност следва да се отчете и хипотезата при която акта е издаден при изначална и пълна липса на предпоставки за издаването му.

Компетентността на органа, който следва да извърши издаването на документ като процесното СУМПС, се определя от обичайното пребиваване на притежателя, съгласно чл. 11, § 5 от Директива 2006/126 на ЕП и Съвета. Съгласно чл. 12 от Директива 2006/126/ЕО „обичайно пребиваване“ по смисъла на директивата, означава мястото, където дадено лице обикновено живее, т.е. повече от 185 дни през календарна година, поради лични или трудови връзки, или ако лицето няма трудови връзки, поради лични връзки, които сочат тясна обвързаност на лицето с мястото, където то живее.

Л. А. Х. в декларацията си е посочил, че е установил обичайното си пребиваване в Република България като между страните не е спорно, че той има обичайно пребиваване на територията на Република България, а и твърдения в обратната посока от Софийска градска прокуратура не са застъпени в протеста, с оглед на което съдът приема, че българските национални власти и в частност началникът на отдел „Пътна полиция“ при СДВР е компетентен да се произнесе по искането за преиздаване на СУМПС.

Условията и реда за издаване на свидетелство за управление на моторни превозни средства, отчета на водачите и тяхната дисциплина е уреден в Наредба № I-157 от 1 октомври 2002 г. (Наредбата)

Съгласно чл. 17, ал. 1 от Наредбата подмяна на чуждестранно национално свидетелство за управление на МПС се допуска при наличието на някоя от хипотезите посочени в т. 1 – 3, а именно: 1.) страната, издала съответното свидетелство, е подписала и ратифицирала Конвенцията

за движението по пътищата (В., 1968 г.) и свидетелството отговаря на Приложение № 6 към конвенцията; 2.) страната, издала съответното свидетелство, е подписала и ратифицирала Конвенцията за движението по пътищата (В., 1968 г.) и е подписала споразумение с Република България за взаимно признаване и преиздаване на свидетелствата за управление на МПС; 3. страната, издала съответното свидетелство е държава - членка на Европейския съюз, или друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Ш..

Подмяната на свидетелството по ал. 1, т. 1, какъвто е процесния случай, се извършва въз основа на представено чуждестранно свидетелство за управление на МПС и документите по чл. 13, ал. 1, т. 1, 3 и 6.

Така, за приложимостта на т. 1 следва да се провери дали е налице и втората предпоставка, визирана в разпоредбата, а именно дали издаденото от Република И. свидетелството отговаря на Приложение № 6 към Конвенцията за движението по пътищата (В., 1968 г.).

Съгласно т. 1 - 3 от Приложение № 6 към Конвенцията за пътното движение, подписана във В. на 08.11.1968 г. националното свидетелство за управление трябва да отговаря на определените стандарти.

Към момента на подаване на заявлението лицето е представило СУМПС издадено от чужда държава, а именно Република И.. От приложената по делото Експертна справка № 53/2024 г., вещото лице при извършено техническо изследване на документа е посочило, че представеното за изследване СУМПС издадено от Република И. с № D. на името на L. A. H. с ЕГН [ЕГН], е изцяло неистински документ, т.е такъв документ никога не е бил издаван или дори и да се приеме, че е бил издаван, то в процесия случай се представя неистинско такова. С оглед на констатираното, за настоящият съдебен състав, чуждестранното свидетелство за управление на МПС, издадено от Република И. не изпълнява изискванията на Приложение № 6 към Конвенцията за движението по пътищата.

При така установеното за съда, началникът на отдел „Пътна полиция“ е бил сезиран с искане за преиздаване на СУМПС, което не отговаря на изискванията на българското законодателство и не е следвало да удовлетворява искането за издаване на българско свидетелство, предвид противоречието със закона.

Съгласно нормата на чл. 50, ал. 1 от Закон за българските лични документи (ЗБЛД), българското свидетелство за управление на моторно превозно средство е индивидуален удостоверителен документ за правоспособност за управление на моторно превозно средство. Управлението на МПС е правнорегламентирана дейност, за чието упражняване законодателят е поставил редица изисквания към водачите на моторни превозни средства. Придобиването на правоспособност също е правнорегламентирано, а самата дейност представлява и източник на повишена опасност, тъй като всяко отклонение от законовите предписания за упражняването ѝ може да доведе до увреждания на живота и здравето на гражданите, както и на тяхното имущество и имуществото на държавата и общините.

Горните съображения обуславят извод, че началникът на О“ПП“ е бил сезиран с искане за преиздаване на СУМПС, което не отговаря на изискванията на българското законодателство. Същият не е следвало да удовлетворява искането за издаване на българско свидетелство предвид противоречието със закона.

Наличието на валидно,чуждестранно национално СУМПС, в хипотезата на чл.12 ал.1 т.8 от Наредбата, е абсолютна предпоставка за издаване българско СУМПС. Целта на издаването на българското СУМПС в тази хипотеза законодателят е дефинирал като подмяна на чуждестранното. Липсата на представено валидно чуждестранно свидетелство за

правоуправление обаче лишава внолеизявлението за подмяна, респ. издаване СУМПС от предмет. В случая е бил налице илюзорен, фиктивен предмет на произнасяне, като липсата на истинско/валидно/ СУМПС от Р.И. води до липса на валидно издадено българско СУМПС. Липсата на подлежащ на подмяна документ води до пълна липса на предпоставки за постановяване на процесният административен акт.

Като продължение и съгласно чл. 162 ал.4 ЗДвП чуждестранно национално свидетелство за управление на моторно превозно средство на български гражданин или чужденец, издадено от държава, която не е членка на Европейския съюз, или от друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или от Конфедерация Ш., се заменя с българско свидетелство за управление без полагане на изпит, ако държавата, в която е издадено, е договаряща страна по Конвенцията за движението по пътищата и свидетелството отговаря на изискванията на приложение № 6 към конвенцията.

По силата на ал.5 на чл.162 ЗДвП в случаите, когато чуждестранно национално свидетелство не отговаря на изискванията по ал. 4, българско свидетелство за управление на моторно превозно средство се издава след успешно полагане на изпит.

Посочените законови разпоредби ясно регламентират, че когато е представено СУМПС на чужденец неотговарящо на условията по чл.162 ал.4 ЗДвП, то единственият начин за издаване на СУМПС е след успешно полагане на изпит. С висока степен на яснота и категоричност законодателят не е предвидил друга възможност за замяна на СУМПС в хипотеза като процесната. С което всъщност следва да се приеме и че е органичил всяка друга потенциална възможност или способ.

Визираната нормативна постановка налага извода, че освен, че издаването на проекното СУМПС е постановено при пълна липса на предпоставки, то е постановено и при наличие на пълна закова невъзможност за издаването на подобен документ. Невъзможност равнозначна на имплицитно разписана забрана в текста на чл.162 ал.4 и ал.4 ЗДвП.

В тази връзка следва да се приеме, че волезивълнеието за издаване на СУМПС е постановено и в нарушение на изрично разписано законово ограничение, което е следващо основание за квалифицирането му като нищожно.

Императивната нормативна постановка и цел на закона – да не бъде издавано СУМПС в хипотеза като процесната налага извода, че процесното волеизявление е правно нищо и не може да поради целените правни последици.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. първо от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 74 състав

РЕШИ:

ОБЯВЯВА НИЩОЖНОСТТА по протест на прокурор при Софийска градска прокуратура, на Свидетелство за управление на моторно превозно средство №[ЕИК] от 31.01.2024 г. издадено на Л. А. Х. (Л. А. Н.) с ЕГН [ЕГН] и ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] Сирийска арабска република.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

Решението да се връчи на заинтересованата страна на посоченият адрес в комуникацията с административния орган, идентичен с изготвената справка от НБД, както и чрез залепване на уведомление на този адрес – [населено място], [жк], вх.3, ет.1, ап.149, както и чрез поставяне на уведомление на таблото за уведомления в сградата на АССГ.

Съдия:

